מאי גובה את הכל מנה ומאתים הוא דאית לה ואלא [א]מדתני רב חייא בר אמי [א]אשתו ארוסה לא אונן ולא מטמא לה וכן היא לא אוננת ולא מטמאה לו [ב]מתה אינו יורשה [ג]מת הוא גובה כתובתה דלמא דכתב לה וכי תימא (א) דכתב לה מאי למימרא מתה אינו יורשה איצטריכא ליה אלא אביי מגופה דמתני' קא הדר ביה דאי ס"ד במקום שאין כותבין כתובה עסקינן דגט היינו כתובתה אטו גט מנה מאתים כתיב ביה וכי תימא כיון דתקינו רבנן למגבא לה כמאן דכתיב ביה דמי לטעון ולימא פרעתי וכי תימא דאמרינן ליה אי פרעתה איבעי לך למיקרעיה אמר לן לא שבקתן אמרה בעינא לאנסובי ביה וכי תימא אמרינן ליה איבעי לך למיקרעיה ומכתב אגביה גיטא דנן דקרענוהו לא משום דגיטא פסולה הוא אלא כי היכי דלא תגבי ביה זמנא אחריתי אטו כל דמגבי בבי דינא מגבי:

מתני' [ב][ד]מצא גיטי נשים ושחרורי עבדים דייתיקי מתנה ושוברין הרי זה לא יחזיר שאני אומר כתובין היו ונמלך עליהן שלא לתנן:

גמ' טעמא דנמלך שלא לתנן הא אמר תנו נותנין ואפילו לזמן מרובה ורמינהו [ג][ה]המביא גט ואבד הימנו מצאו לאלתר כשר אם לאו פסול אמר רבה לא קשיא [ו]כאן במקום שהשיירות מצויות כאן במקום שאין השיירות מצויות ואפי' במקום שהשיירות מצויות והוא שהוחזקו שני יוסף בן שמעון בעיר אחת דאי לא תימא הכי קשיא דרבה אדרבה [ד]דההוא גיטא דאשתכח בי דינא דרב הונא דהוה כתוב ביה בשווירי מתא דעל רכים נהרא אמר רב הונא חיישינן

מאי גובה את הכל. מאחר שלא התנה עמה כלום מהו התוספת: **לא אונן.** אין אנינות חל עליו לאיסור אכילת קדשים: **ולא מטמא לה.** אם כהן הוא דכתיב (ויקרא כא) כי אם לשארו והיינו אשתו והאי לאו שארו היא דלא באו עדיין לידי קירוב בשר: **ולא מטמאה לו.** לאו משום כהונה קאמר דאין כהנות מוזהרות על הטומאה דכתיב (שם) בני אהרן אלא אינה זקוקה (ב) לטמא לו לא כהנת ולא ישראלית שמצוה להתעסק בשבעה מתי מצוה האמורים בפרשה דכתיב(ה) לה יטמא ותניא לה יטמא מצוה ואם לא רצה מטמאין אותו על כרחו ומעשה ביוסף הכהן כו' בתורת כהנים(ו): **מתה אינו יורשה.** דירושת הבעל נפקא לן משארו הקרוב אליו ממשפחתו וירש אותה וגו'(ז) בב"ב (דף קיא:) והא לאו שארו הוא: **אלא אביי.** דאמר לעיל(ח) לאו מילתא היא דאמרי: **מגופה דמתני'.** דהוציאה גט משום דהיא גופא קשיא ליה הדר ביה: **דאי ס"ד.** דטעמא לאו משום דאין טוענין אחר מעשה ב"ד הוא אלא משום דגט היינו כתובה: **אטו גט מנה מאתים כתיב ביה.** דנימא הוא מוכיח על החוב: **כמו דכתיב ביה דמי.** דהא פסיקא לן מילתא דכתובה מנה מאתים: **אטו כל דמגבי בבי דינא מגבי לה.** וכי כל הפורע חוב בא לב"ד. במקום שפרע לה לא היו ב"ד שיכתבו לו כן: **הא אמר תנו.** עכשיו: **נותנין.** ואפילו נמצא לזמן מרובה משנפל ולא חיישינן שמא גט אחר הוא ששמותיהן שוין ומאדם אחר נפל: **מצאו לאלתר.** התם (גיטין כ:) מפרש כדי שתעבור שיירא ותשרה ובתוך כך ליכא למימר משיירא שעברה שם נפל שהרי לא שהה שיעור שתחנה: **ואפילו במקום כו'.** לאו רבה קא מסיק אלא גמרא הוא דקאמר לן דכי אמר רבה במקום שהשיירות מצויות לא אמר אלא כשהוחזקו בעיר אחת שנכתב בה הגט שנים ששמותיהן שוין ושמות נשותיהן שוות: **דאי לא תימא הכי.** דרבה תרתי בעי קשיא דרבה אדרבה: **כי דינא דרב הונא.** במקום שהוא יושב ודן ומתוך שהכל רגילין אצלו לדון הוי ליה (ג) מקום שהשיירות מצויות שם:

אטו גם מנה ומאתים כתיב ביה. תימה היכי מוכח דאפילו במקום שכותבין כתובה דגביא אפי' כי לא נקיטא כתובה דלמא הכא במקום שאין כותבין וגביא בשטר גט וכותבין בגט שטרא דנן כו' כדסבר (ט)(רבא) [רב] בפ' הכותב (כתובות דף פט:) ואביי נמי לוקמא הכי אי נמי נוקי במקום שאין כותבין כתובה וגביא בעדי הגט אבל גט לא קרעינן משום דבעיא לאנסובי ביה והוי כמו היכא דלא אפשר דכותבין שובר אבל במקום שכותבין כתובה לא יפרע עד שתוציא שטר כתובה מידה או משום שיהא נאמן לומר פרעתי דלא כרבי יוחנן או משום דאין כותבין שובר ועוד כיון דמן אלמנה מן הנשואין במקום שאין כותבין לא בעי לאוכוחי כמו שפי' לעיל (דף יז: ד"ה אלמנה) אין מוכח מגרושה מן הנישואין במקום שאין כותבין כיון דגט לאו היינו כתובה ומשום דבעינא לאנסובי ביה פשיטא דאין נאמן לומר פרעתי כיון דלא ניתקנה כתובה באותו מקום וי"ל דלאביי מתניתין קשיתיה דתנן כתובה ואין עמה גט אלמא במקום שכותבין כתובה עסקינן דאין סברא להעמיד שכן אירע שכתב לה בעבור אהבתה לכך פריך כיון שיש לה כתובה ואין מוציאה רק גט לימא פרעתי אלא ודאי לא אמר כלום וכותבין שובר:

הא אמר תנו נותנין. וא"ת מנלן דלמא אפילו אמר תנו אין נותנין והא דקתני נמלך ה"ק ונמלך שלא ליתנן ומחמת כן לא חשש לשמור ואבד ועכשיו רוצה לחזור ולגרשה דסבר שזהו הגט שאבד ממנו ואמר תנו ואפילו הכי אין נותנין דשמא אין זה גיטו אלא נפל מאחר ששמו כשמו אבל לא נמלך לכתחילה מלגרשה וגרשה מחזירין לה הגט לראיה אפי' אינו שלה וי"ל דדייק מדלא קתני כתובים היו ולא נתנן ומדקתני ונמלך משמע שחושש שמא אינו רוצה עתה לגרשה אבל אם אמר תנו לה נותנים ואין לחוש שמא מאחר נפל וא"ת ומנלן ואפי' לזמן מרובה דלמא לאלתר דוקא כדפריך ר' זירא לקמן ור' זירא גופיה מנלן דיחזיר לאשה אפילו לזמן מרובה ותמה פשוט לו דברייתא קאמר לזמן מרובה יותר ממתני' וי"ל דמברייתא משמע דבזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה אפי' לזמן מרובה דאי לאלתר דוקא פשיטא אבל במתני' מאי למימר לאלתר דוקא דאם אמר תנו נותנין אינו מפורש במתני' והיא גופה אתא לאשמועינן דלא יחזיר דחיישינן לשמא נמלך אבל רבה דייק מדקתני ונמלך ולא קתני כתובין היו ולא נתן א"כ אתא לאשמועינן אם אמר תנו נותנין והיינו אפי' לזמן מרובה דאי לאלתר פשיטא וא"ת והלא אפילו אי הוי לאלתר הוי חידוש דלא חיישינן דלמא כתב בניסן ולא נתן עד תשרי כדפריך לקמן (דף יט.) וכן לקמן (עמוד ב) דפריך על רבי ירמיה דמוקי כגון דקאמרי עדים כו' מאי למימרא לימא דקא משמע לן דלא חיישינן דלמא כתב בניסן כו' וי"ל דס"ל כמאן דאמר אין לבעל פירות משעת חתימה ואז ליכא חידוש דכתב בניסן ולא נתן עד תשרי דאפילו הכי שפיר טרפה ועוד י"ל דרבי זירא דייק אפי' לזמן מרובה מדקתני בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה משמע שמודה שממנה נפל וכבר גירשה בו ואי לאלתר דוקא א"כ צ"ל שראינו הגט בידה דאי לא ראינו א"כ במה אנו יודעין שהוא לאלתר ואחרי שראינו הגט בידה הרי כבר מגורשת פשיטא דיחזיר ומאי קא משמע לן והלא אפילו לא גיטה הוא זה ניתן לה לראייה ואין הבעל מודה נמי אמאי לא יחזיר אלא ודאי מיירי שלא ראינו הגט בידה וקמשמע לן דלאע"פ דחיישינן שמא מבעל נפל ועדיין לא גירשה תתגרש עתה בהחזרת הגט ולא חיישינן שמא מאחר נפל א"כ הוי אפי' לזמן מרובה כיון דלא ידעינן ממי נפל מן הבעל או מן האשה ורבה דייק דמתני' נמי אפי' לזמן מרובה דומיא דשטרי חליצה ומיאונין דיחזיר אפי' לזמן מרובה דלאלתר היינו שראינו בידה פשיטא כיון דחלצה נחזיר לה לראייה אפילו אינו שלה אלא מיירי שלא ראינו בידה ואף לא ידעינן שחלצה והיינו לזמן מרובה ודומיא דהכי משמע ליה דמיירי ברישא ורבי זירא לא מוקי לה דומיא דסיפא: **לאלתר** כשר. אפילו אביי דחייש לתרי יצחק אפילו היכא דלא הוחזק (יבמות דף קטו:) בגט שמצאו לאלתר לא חייש דהתם הוי כמו לזמן מרובה דלא שייך התם לאלתר: **והוא** שהוחזקו. תימה אמאי לא מוקי אידי ואידי שהשיירות מצויות ומתני' בלא הוחזקו דהשתא הוי דומיא דסיפא דכל מעשה ב"ד דמיירי בהכי וי"ל דעובדא דבסמוך דהוי בבי דינא דרב הונא הוי ברישא ואשמועינן דבלא הוחזקו יחזיר אפי' שיירות מצויות והכא אשמועינן דאם הוחזקו נמי יחזיר אם אין שיירות מצויות וא"ת ומאי טעמא יחזיר לאשה כיון שיש שני יוסף בן שמעון בעיר וי"ל כיון שאנו יודעים שזה אבד גט כאן אין לחוש שגם האחר איבד כיון שאין שיירות מצויות ושמעתין אתיא כר"א דלרבי מאיר כיון שהוחזקו שני יוסף בן שמעון אין הגט כשר עד שיהא מוכיח מתוכו שהוא של זה כדמוכח פרק כל הגט (גיטין דף כד:) דתנן כתב לגרש את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה ודייק הא גדולה מצי לגרש מני ר"א היא ובעדי מסירה משמע דלר"מ אפילו גדולה לא מצי מגרש והוא דהמגרש (שם דף פו:) דשני גיטין שוין שנתערבו ומוקי כר"מ מיירי במשולשים דמוכיח מתוכו: [וע"ע תוס' גיטין כד: ד"ה בעדי]:

גליון תימה דלמא קמ"ל דלא חיישינן דשמא זה הגט זמנו קודם לגט זה שנתגרשה בו ונטרף בגט זה שניתן לראייה פירות שלא כדין אפי' למ"ד אין לבעל פירות משעת חתימה וי"ל דכיון שהבעל מודה וסוכר שהוא שלו א"כ בודאי זמנו שוה לאותו שנאבד. ע"כ גליון:

מסורת הש"ס

א) יבמות כט: ע"ש מג: כתובות נג. פט: ע"ש סנהדרין כח: ע"ש, ב) גיטין כ. [לעיל יג.], ג) גיטין שם, ד) [לקמן כ. גיטין כז.], ה) [ויקרא כא], ו) [אמור פרשה א וכן כהנים ק.], ז) [במדבר כז], ח) [דף יז:], ט) רש"ל.

* * *

מוסף רש"י

לא אונן. אם מתה אינו נאסר בקדשים מחמת אנינות (סנהדרין כח:). **ולא מיטמא לה.** אם כהן הוא, דשארו כתיב (כתובות פט:) דלאו שארו היא (שם נג.). **וכן היא לא אוננת.** אינה נאסרת באנינות מיתתו בקדשים (סנהדרין כח:). **ולא מיטמאה לו.** אינה חייבת ליטמא לו ואע"פ שמצוה להתעסק בשבעה (צ"ל בשבעה) מתי מצוה האמורים בפרשת כהנים, דכתיב לה יטמא מצוה, זו אינה מהם, דלאו שארו היא, אבל אם רוצה היא ליטמא אינה מוזהרת מליטמא אפילו כהנת, דבני אהרן כתיב ולא בנות אהרן (כתובות נג. וכעי"ז שם פט:) אלא איידי דנקט לא אוננת, דאיצטריך ליה, נקט ולא מיטמאה, דבעי למיתני תרתי כדידיה וכדידה, כך שמעתי, ולי נראה ולא מיטמאה כגון ברגל, שישראלים מוזהרים על הטומאה ובנבלתם לא תגעו (יבמות כט:). **מתה אינו יורשה.** נדוניית בית אביה, דלא תקון ירושת הבעל עד שתכנס לחופה או שתמסר לשלוחים (כתובות נג:) דגבי ירושת הבעל שארו כתיב, לשארו הקרוב אליו ממשפחתו וירש אותה, מכאן שהבעל יורש את אשתו (שם פט:). **מת הוא.** בחייה, גובה כתובתה. מנה מאתים ותוספת אם כתב לה (כתובות נג.) וכדכתב לה מן האירוסין מיתוקמא (יבמות כט: וסנהדרין כח:). **מתה אינו יורשה איצטריכא ליה.** משום מתה אינו יורשה איצטריך ליה למתני מת הוא גובה כתובתה, לאשמעינן דכדכתב לה כתובה עסקינן, ואע"ג דאיקרעו לאמתוני כולי האי אינו יורשה (כתובות פט:). **דייתיקי.** צוואת שכיב מרע, דא תהא למיקם ולהיות (גיטין כז.) ולשון דייתיקי דא תיקו זאת תיקום, דדברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין דמי (לעיל יג.). **מתנה.** מתנת בריא, **ושוברין.** פרעון שטר (שם). **לא יחזיר.** לא לבעל ולא לאשה וכן שחרור וכן כולם (גיטין כז.). **הא אמר תנו נותנין.** מדקתני טעמא כשאני אומר, שמעינן מינה דאם אמר הבעל תנו לה שאני כתבתיו לה נותנין, ולא חיישינן לשמא אינו זה (שם). **לאלתר כשר אם לאו פסול.** שמא מאחר נפל ואין זה שלו (שם). **במקום שהשיירות מצויות.** פסול, שמא מעוברים ושנים אחרים נפל (שם). **ואפילו במקום שהשיירות מצויות כו'.** לאו רבה קאמר לה אלא הש"ס הוא דמפרש ואמר דהא דאוקי רבה במקום שהשיירות מצויות והוא שהוחזקו שני אנשים בשם זה באותה העיר, אבל אם לא הוחזקו מספיקא לא אמרינן דילמא איתנהו ולא ידעינן, או דילמא יש עיר אחרת ששמה כו ויש בה אדם אחר ששמו ושם אשתו כזה שתובעו (שם). **דאי לא תימא הכי.** דלא פסיל רבה אלא במצויות והוחזקו (שם). **דאשתכח בי דינא דרב הונא.** מקויים בהנפק והשליח המביאו אומר ממנו נפל (לקמן כ.).

עין משפט נר מצוה

קנה א מיי' פ"ב מהל' אבל הלכה ג סמג לאוין רלה טור ש"ע י"ד סי' שעג סעיף ד וסי' שעד סעיף ד וטוש"ע אה"ע סי' נה סעיף ה:

קנו ב מיי' פכ"ב מהל' אישות הל' ג סמג עשין מח טוש"ע אה"ע שם וסי' נו:

קנז ג מיי' פ"י שם הל' יא ועיין שם סמג שם טוש"ע אה"ע סי' נה סעיף ו:

ד [טוש"ע ח"מ סי' סה סעי' יד]:

קנח ה ו מיי' פ"ג מהלכות גירושין הל' ט ועיין במ"מ סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' קלב סעיף ד:

* * *

הגהות הב"ח

(א) גמ' וכי תימא אי דכתב: (ב) רש"י ד"ה ולא מטמאה לו וכו' אלא אינה זקוקה. נ"ב ועיין מה שפרש"י בסנהדרין דף כח ע"ב וביבמות דף כט ע"ב ובתוס' שם: (ג) ד"ה כי דינא וכו' הוי ליה במקום:

* * *

רבינו חננאל

והדר ביה אביי מגופה דמתניתין ואסיקנא דאם איתא דפרעה איבעי ליה למיקרעיה לגיטה ולמכתב על גביה גיטה דנן דקרעיטהי לאו משום דפסול הוא אלא משום דלא תיהדר ותיגביה ביה זימנא אחריתי. ואי טעין לא הוינא ידע האי דינא ואף לא גירשתיה (א) שיודיעני לא אמר כלום אלא הוציאה גט גובה כתובתה. סוגיא דשמעתא אלמנה מן האירוסין אם כתב לה אית לה מנה מאתים אבל תוספת לית לה אע"ג דכתב לה: **מתני'** מצא גיטי נשים ושחרורי עבדים וכו' עד שאני אומר כתובין היו ונמלך עליהם שלא ליתנם מדמותבינן מינה לאביי דאמר עדיו בחתומיו זכין לו ופריק הני מילי היכא דמטא שטרא בידיה דמקבל ש"מ דהא מתני' הלכתא היא וכל שטרא מתנה דלא מטא לידיה דמקבל לא זכה ביה וצריך לבירורי דמטא לידיה אי לא נפיק מתותי ידיה. ודייקינן מינה הא אמר תנו נותנין ואפי' לזמן מרובה. ורמינן עלה הא דתנן המביא גט ממדינת הים ואבד לו מצאו לאלתר כשר ואם לאו פסול ופריק רבא הכי מתני' אפי' במקום שהשיירות מצויות והוא שלא הוחזקו שני יוסף בן שמעון בעיר אחת. כלומר דלא הוחזק באותה העיר אדם אחר ששמו כשם זה שגט זה כתוב בשמו הלכך אם הבעל מודה ואמר תנהו לאשה נותנין זה הגט לזו האשה ואפי' לזמן [מרובה]. ואוקים להא דתנן המביא גט מצאו לאלתר כשר ואם לאו פסול במקום שהשיירות מצויות והוא שהוחזקו שני יוסף בן שמעון

א) אולי צ"ל לא גרשתיה כב"ד שידיעו אותי לא אמר כלום וכו'.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones